

Baltijos Šeimkūnias.

228/229

Matja: par gadu 2 r., par $\frac{1}{5}$ gadu 1 r. 10 f., par 3 meh
60 f.; ar nejuhtischanu: a) par pastu: 2 r. 60 f.
1 r. 40 f., 90 f.; b) Telgawā: par gadu 2 r. 30 f.

Studinājumi

3. gada-gahjums.

No 32.

Selgawā, tresschdeena, 10. augusta.

1877.

Rahdītājs. Lautsaimniežiba: Alhilde "Balt. Semloja" redačijai. — Sapšewe un sinatniba: Tarkanais krusts. Par meesas lopšanu školās. Wees liegabals no 15. gadu simtei. Savadas tāhcas. — Vispārīga dīķa: Saule tā muhša dābas pēhju avots. — Dāschadās finas: No eelīzsemehm. No ahrēmehm. No kara-lauleem. — Visjaunākās finas un telegrami. — Sludinajumi.

Stendera-komitejas seefā

Daschi no teem kungeem, kam es Stendera-komitejas leetä esmu wehstules laidis, us tahm ar rakstu nawa atbilde-
juschi, zeredami, ka peeteek ar peeteikshans ar wahrdeem. Yet kad nu waisadfigs, ka wisi dalibneeki zaar sawu pa-
rakstu vee ikihs komitejas peeteizahs, tad es winus laipui ufaizinu, nokavetas atbildes ne wehlaki ka lihds 25. au-
gustam man preekuhtit.

Lauksaimnieziba.

Afbilde „Balt. Seminarij“ redakcijai

սի պատճենը մասնաւությունը կազմում է 22, ու 24-րդը՝

Been, red., Juhs sawas lap. 22. un 24. num. 175. Iapu pus par manem skunstes mehleem sirodami efeet peeshmechanu dewisch sirodami.

"Slahde, ka T. t. ſchē un zitās weetās naw peefihmeijis, waſchē tikai kuhſtoſcha foſſora-ſlahbe jeb ari nekuhſtoſcha uſdota, jo katurpmak redſeſim pirzejam tas foti waijadsigſ finat."

Schi peesihmeschana ir te pareisa weetä, sad to eeweheho, ka war
buht lasitaji wehl nesina to isschikt, kahdä fahrtä fossora-fahbe at
rodahs superfosfatös un kahdä kaulumiltös, tas ir, sad runa un dom

tikai par tihero prezj, par prezj, kahdai tai wajaga buht. Wehl jo stingrali buhtu jaisschir, kad zitadi gadijumi teek peedishwoti — kad noteek, ka jhis jeb tas grib pirzejeem newehrtigaku prezj par to labako, wiſu labako u. t. pr. eeteilt, un kad tas pee schahdas teitschanas rauga ar prozentu skaitleem leelites, bet tik to ween nesaka, waj foffora-skahbe ir tahdā ihpaſchibā (lahrtā), ka ta semē tikuse ihsā laikā war valist par tahdu, kahdu augi preesch sawas baribas pa-gehr. — Zaur to, ka foffora-skahbe dabā daschadōs faseenumōs ar talki, magnesiju, aluminu, dselsolfidu u. t. pr. atrodahs, ir ari scheen faseenumeem, ſaweenojumeem, daschada iftureſchanahs pee iflukchanas. Ir ſaweenojumi, kas tuhdač, lihdi uhdeni teek eelitti, ifluhſt (v. v. tāpat kā pee zukura to redsam) un ir ari tahdi ſaweenojumi, kas uh- deni lehni ifluhſt un pat tahbi, kas tik lehni hukſt, ka war fajit: "tee uhdeni wiſai gaufchi jeb nemaſ nekuhſt." Tapehz ir pareisi, ka ſem- konis nee ſkuntes-mehilu nirkchanas vahrdeinein ionta, par kahdohm

Sadsihwe un sinatuiba

Gaufragia frutescens

no wiſahin Kreuu ſemes malahm. Daudſi no wineem, padewuſcheses ſwehtam labdar-
iſchanas noluhkam, ir ſtrahdajuſchi un gahdajuſchi ar tahdu ſtridigu uſzhibu, par ſewi
ne neeta nebehdadami, fa wihi zaur miſteelato paſchaileegſchanos ſchim augſtam
noluhkam ir umurejuſchi weſeliba un pat diſhawibu.

Schee ir tee eelschigee, gariger zehloni, tas „Sarkana truska beedribai“ bija par

Peedsthwosumi bija peerahdisuschi, ta waldiba, las sara-satlos jau bes tam ar nessaitamahm ruhpem un gahdaschonahm apteauta, weena pate pee wiſu karstakas gribas tomehr nespohja, ari tilai ewainoto kareiwu ihstas maijadisibas peepildit; peedsthwosumi ari bija peerahdisuschi, ta tur, tur tautas labdarishana waldibai palihga nahza, truhkuma bresmas preelsch siimeem un ewainoteem, la tur eespehjams, mastnajahs un minu dseedinashana wiſadi weizinajahs. Lai nu wiſi, tillab bagati la nabagi, waretu peepalihdset pee schi wiſeem peeklahjiga daeba, tad 1867. g. Peterburga Kuva apstiprinata „Sartana trusta beebriba“ kuui Keisariſta Majestete, Augsta Keijareene sava Wisschehliga fargashanu nehma.

Pirmos vahrdus, pēc kājās beedribas apstiprināšanas, iš Kremlī tātu rūnai torejējs Maskavas mitropolits Filarets.

Til dauds par „Earlanga frusta“ bibinashann.

Kahdus teizamus un svechtigus augtus ſchi teesham kriſtiga beedriba lihds ſchim jau atnefuge un jo deenas jo wairak atness, mehs jau ſinam. — Muhsu ſchihs deenas bilde israhda kahdu „Sarkana truſta“ beedribas nodalu pilna Samaritera dorba. Ne wiſai kahlu no iħxta kara-laula wiha ir reeafjuſe ſarvu ſaeeſchanas un aplopſchanas weetu, uſ kurru alaſch wehl gitius eewainotuſ atness.

Par meesas kopschannu skolås

Gewehrojami padomi, pañneggti Skultes-Peterupes 18. s̄tol. konferenžē no weenas tautas mīklotajās. Rīgā, 1877, pie L. Weydes.

Schi grahmatina ir isnahkuse schogad pawasari un jau lobi sen atpalak man bija pasihstama. Nevalas un mas ruhmes dehl es winas pahespreechanu atlitu us

^{*)} Was ruhmes deht druzjan holawets

fossora-skahbes prozentehm tas galwo, waj par tahnahm, kas ir uhdens weegli iskuhstoschas, jeb winsch ari tahs ir pesslaitijis, kas wiñai gauschi jeb nemas ne-iskuhst uhdens, un kuras war tikai ar sehra-skahbi un zitahm wiñai stiprahm skahbehm ween kauset. Saprotaama leeta, fa ta weegli uhdens iskuhstoscha fossora-skahbe (to analytikers Wahzu walodā apsihme ar to noßaukumu „im Wasser leichtlösliche Phosphorsäure“ un kurai preti stahw „im Wasser schwerlösliche Phosphorsäure“ un kas us if katru pareisu analisi ir skaidri laskami ussishmets. Kad analytikers to skaidri neuksrosta, tad jaw ir schaubischanaabs im patapsihmeschana ar luhstoschu „lösliche“ un ne-luhstoschu „unlösliche“ ween nepeeteek; es faku preelsch ta, kam pateesas domas newa. Ta-pehz peerenfim to tik skaidri apsihmedami zif waram.) superfossatōs preelsch semkopja tik weenigi ir mehrā leekama un aprehkinajama un wiña zita preelsch mehsloschanas nekahdas eeweheroschanas nepelna. — Tä tad ari man ir jasaka, fa es tad, kad par fossora-skahbes prozentehm superfossata runaju jeb rastu, tik weenigi ween runaju par to fossora-skahbi, kas weegli uhdens iskuhst un tikai par to ween at-matsu nemu, bet par to fossora-skahbi, kas ir uhdens ne-iskuhstoscha, es ne minet nemineju — kaut gan schai jeb tai superfossata brihscham ladas prozentes ari no uhdens ne-iskuhstoschas fossora-skahbes atrodahs. Fabrikos, tapati tek ahrsemes, superfossatu zenas teek aprehkinatas tikai pehz tahs tais bichdamas weegli uhdens iskuhstoschas fossora-skahbes im slahpelka; tä par peemehru man tagad sahds ahrsemes fabrikis ir sawas zenas pessuhtijis, par sah dahm tas tur if fabrita pahrdod. Amonijum-superfossatōs maksa weena prozente weegli uhdens iskuhstoschas fossora-skahbes 4 pudra graßhus un weena prozente slahpelka $10\frac{1}{2}$ pudr. graßha. Superfossatōs bes slahpelka maksa weena prozente, tahdōs, kas satur no 15, 18 un 20 prozentehm weegli uhdens iskuhstoschas fossora-skahbes, $3\frac{1}{12}$ pudr. graßhus, no $13\frac{1}{2}$ lihds 15 prozentehm jaw maksa weena prozente 4 pudr. graßhus un tahdōs no 12 lihds 13 prozentehm maksa weena prozente jaw $4\frac{1}{6}$ pudr. graßhus. Is ta nu ari mehs redsam, fa tee masak gradigee superfossati ari jaw tur paleek dahrgaki un tee dahrgakee ir aissweenu tee lehtalee. Bet nu, kad mehs gribam ahrsemju zenas ar schejenes zenahm salihdsinat, tad ir jasaka, fa weens maifs, kurā pehz ahrsemju swara ir 200 mahrzinäs, pehz miñhsu swara swer 240 mahrzinäs jeb 6 pudi, un fa pee schihm zenahm ir japeeskaita at-weschanas-nauda, noboschanas un paspehle us ahrsemiju naudas virschanu.

Pee tam nu wehl ir jaeewehe ro tas, is kahda materiala superfossats taifits, jo pehz materiala fatura ari pats gatawais superfossats

isturahs, tas ir, superfoffatam war buht flahrt tahdi weeli, kas to is-
kuhstoščho foffora-fkahbi pehz kahda laika atkal par ne-iskuhstoščhu
padara. Taad saprotama leeta, ka is flakta materiala ari war
lehtaku superfoffatu ſagatawot un tapehz ir, ja grib pateſu un fi-
natniſki ſkaidru leezibū par superfoffata labumu dod, waijadſiga pil-
niga analiſe t. i. tahda, kas ar flaitleem peerahda, kahdi weeli un zit
no ik ſatra weela eelſch ta atrodahs bes foffora-fkahbes jeb ar weenu
wahrdu ſakot, kas tas zits ir, bes foffora-fkahbes, kas superfoffata
atrodahs. Jo kad kahdā superfoffata ir no 100 mahrzinahm til 12
mahrzinas (12% ka to mehds apſihmet) tafs preeſch augubaribas wai-
jadſigas foffora-fkahbes, tad jaw tatschu buhs wehrts pirzejam jautat
pehz atbildes: „is ka pastahw tad tafs 88 mahrzinas, fo tas ta ſakot
pribawlahm lihdi dabu,“ jo, ka redſejahw, par foffora-fkahbi, kas uhdene
ir iskuhstošča, til weenigi ween teek makſa pagehreta.

Kad reisi muhši semkopji ſahſi gaiſchi un ſtaidri ſchäi leetā ſpreest, tad ari wini pee ſuperroffata eepirkſhanas wairs neluhskoſees- uſ eeteitſchanahm un ſchi pahrdeweji newarehſ wairſ uſ ſemkopju multibu rehkinat.

Bet, bes tam ſchāi laikā mums itin ſkaibri ir jamahzahs to iſſchikt, tāhdā ſinā analife ir deriga, neween preefsch prahktiga pirzeja, bet ari preefsch iſ ſatra godiga pahrdeweja.

Тè nu par supersoffateem runajot ir wehl japeemin, ka Anglu supersoffati, kas te nahk pahrdoschana, ir va leelakai dalai is sofforit akmeneem taisiti un ka tahdi akmeni ari Kreevijà wiçai leelâ wairumâ atrodahs, kurus tur nosauz par samordolъ. Schee akmeni ir reisahn ta kà kartupeki, kahdas pehdas semê un kahdas pehdas beesumâ, no kartupeki leeluma un no tumshî saltganas pehrwes atrodami un weetahm klinits ka radses. Tahdi leeli sofforit-akmenu lehgeri nu ari Kreevijà atrodahs un pee Roslawlos (Smolenskas gub.) sahkdamees tee aiseet zaur Kurksas, Voroneschas, Tambowas u. t. pr. gubernahm lihds Simbirskai. Is jcha lehgera wiçai Kreevijai peetiku preelsch mehfsloschanaas us tuhstofschem gadeem, kad til kapitalisti gaditos, kas tos kahrtigi isleeto. Schee akmeni, kad is teem grib supersoffatu taisiti, teef salafiti, no smiltilim un mahla tihriti un tad wiçai smalkâ pulveri famalti. Scho pulveri nu fauz par sofforit-milteem. Fosforit-milti tad teef ar fehra-slahbi salaifitti, famaisiti, tadhâ wihsé is-kanseti un nu ir supersoffats gataws. Fosforit-milti, kas lihdi 30% fosfora-slahbes satura, ir israhdijschees preelsch mehfsloschanaas par nederigeem, lai gan mahzitu wiçru starpâ wehl ir daschadas domas. Ta fosfora-slahbe, kas windos atrodahs, newa wiç weegli uhdens is-tuhstofsha, bet ta tikai pehz qadeem un wiçai lehni kuhst; un tayehz,

lād zilwēla meesās zaūr plaušču nihtschānu (Lungenentzündung, Phthisis pulmonalis, plaušču strutschana) fah̄ panih̄t un iſdīlt; turpretim Latweeschi ar ſawu „delemo laiti” dakterim waj puhičkotajahm ſuh̄ds it wiſas laitas, laſ uſ meesās nihtschānu ſihmejahs, weenalga, waj ſchahda nihtschāna nohl zaūr organiſku wainu, waj zaūr zitu lahdū zehloni. Bet Latweescheem nu reiſ truhſti ari anatomijas, patalogijas un medizinas ſinā techniſku un aſi aprobēchobamu nosaukumu; tā daſč ūts, tā ari ſchis winu ſinatnibās laufs wehl ir pilnigs lihdumis jeb apāudſis plehsumis, un tadehē ir nepareiſi, tad lahdam ralſneelam, laſ ſchini ſinā maldahs, tuhlit aſi uſbruh. Lai pirms par minetahm ſinatnibām ſarafšta grahmataſ un wahrdnizes, un tad lai teſča, tad lahdū nepareiſu nosaukumu iſleeto. — Tahlati: „luſteſchanu” (3. l. p.) wareja ſihmet ar gaisoſchanu, ſwehdi naſchanu, — „mehrīta laikā” (5. 6) ar ſinamā, nosazitā laikā, — „ſkolomeiſterām” (7) ar ſkolotajam, — „mauſert” [8] (ſcho wahrdu zeen, ſarafſt, naw ſinajuse tulſot) ar lahtā, ahda lahtā, — „ſimehreem” (8, liebriger Schmug) ar ſipumeem — „geh-gereschana” (8) ar medischanu, — (taſus man ſwesch; es paſiſtu laſčli, neesuli, tomehe negribu teiſt la nepareiſi). Turpretim antropologija (10) ne-apādſiņe neveen zilwēla meesās, bet ari zilwēla dabaſ ſinatnibū, tadehē teiſgali: zilwēla meesās un dabaſ, waj meesiga zilwēla paſiſchanu jeb iſdibinaſchanu. Slimibos tā „paſruhies waina,” (4, paſiſchu ſahves, Magendrud?) wareja jo mgirak aprobēchot.

Ari zitás avisés, ta par peem. Mahjas weesi, „Nigasche Itg.“ „Neue Itg für St. u. L.“ Ich grahamatina godam mineta un „Nigasche Itg“ gris finat, ta grahamatas saraksittaja ir Stultes (Adiamünde) leelmahte von Freytag-Loringhoven, un peerahdschanu netruhtst, las to apstiprina. Pilnigi pareisti „Rig. Itg“ peemin, ta ar Latm. Stolahim alasch tur jo wairal gahjis us preelschu, tur dsmitslungi par tahn ruhpejuschees, un ta von Freytag-Loringhoven leelmahte jaun scho teizamu darbu fewim lataksijuse jautu peeminu. No sawas puses mehs sché wehl to wairal atschstant, proti ta starp muhsu muischneeleem un Leelmahtehm ihstu Latweeshu tautas mihiotaju mis netruhtst un ta no schihs puses daudstahrt teek valihdsiga rola sneegta Latweeshu sem-neeleem, ta ta widus-seena, to wezlaili starp abahm schikrahm zehla, azihm raugotees sahl grubi. Schi taadeio laisu sihme ix ihvalchi eemehrojama, un mehs vreezajamees.

kaid ar teem grib mehsfot, waijaga tos, waj nu papreekschu ilgaku laiku ar staka-mehsfleem raudset jeb ari tos ta ka Franzijâ dara, wi-fai dauds us reissi isseht, kahdas 3 lihds 4 birkawas us puhraveetu.

Fosforit-milti ar 18 lihds 20% fosfora-flahbes makká té Rihgá
lihds 4 rubki weena birkawa.

(Turpmal heigumš.)

Wispahriga data.

Saule kā muhſu dabas-ſpehku awots.

No gimnāzijas skolotāja, matemātikas kandidata J. Winklera.

(Turpinajums.)

Wifas tahdas weetas, kuras ir atklahtas un zaur kalneem ne-
teek no wehjem pasargatas, newar nekad us ilgu laiku tahdas preefch
zilwekeem un pat ari lopeem lipigas fehrgas eesaknotees, kuras zaur
to zekahs, ka gaisa daschadi prastahm azihm neredsami kustonishchi un
neweseligas gaiju dalinas, t. i. ta nofauktii miafmigi netihrumi ee-
waistlojahs. Zaur wehjem teek arveenu gaisi no tahdeemi netihrumieem
zaur to tihrits, ka winch weenumehr teek kustinats un us wiham
puschm ifnesats. — Tapat ir ari wehji preefch angeem un dsihwnee-
keem zaur to no leela swara, ka wini zaur saules filtumu zelbamees
ari paechu faules filtumu semes wirsu zenschahs wispahr weenadi if-
plahtit, zaur filto gaiju aufstas semes dalas fasildidami un zaur
aufsto gaiju nezeescham karstas semes datas wehstnadam. Waretu
ari wehl peeminet, ka zaur wehju ne ween angeem winu sulas zauri
shuhlschanahs teek loti atweeglinata, bet ari paechi angi deesgan wee-
nadi us wiham puschm spehj ifplahtitees, ka zaur to augu fehklas
teek us wiham puschm ifnesatas un seme eedehstitas.

Par wifem scheem labunneem mums tikai wehjam japatzeizahs, kusch, fa jau fazijahm, zaur gaisa isplehschanos filtuma deht zelahs. Bet dabā newar no neneeka nekas zeltees; ta fa ar weenas meesas augschamu eefahl otrā fust, un ta fa ar weenas parahdischanahs peneischanos spehlā, latru reisi eefahl zita parahdischanahs masumā eet, ta ari schē lihds ar gaisa isplehschanos eefahl faules filtums pa dafai fust, fa to mehginajuni pilnigi apleezina. Ho leelaka ir gaisa isplehschanahs un jo stiapraki gaiss eefahl fustet, jo wairak ari pasuhd faules filtums. Us wehja ahtrumu war tapehz fa us vahrwehrhuschos faules filtumu flatitees.

Schin̄ leetā mehs ari wehl waram tahlaki eet, un katra no
wehja padaritu darbu par ūaules ūiltuma darbu nosault. Tā, jo
wairak wehjam atgadahs schkehrschiū zelā, jo wairak winam ari tad
ir janodarbojahs schos schkehrschiūs pahrvarot, un jo wairak wehjīch

zaur scho schkehrschen pahrwareschau padara darba, jo wairak winsch
tad ari peegurst un sawu ahtrumu jeb schinī sejā pahrwehrfuschos
faules fülmumu saude.

Tapehz mums ari ihsti tikai haulei par wiseem teem labumeem japatenzina, kuri zilwekam zaur to nowehja atlez, ka zaur wehju leekam sudmalas un daschadas maschines dsift. Bet til tahki fcho leetu ismellejuschi, mehs ari newaram fchē flehp̄t, ka tikai par fauli ir mums daschadu breefmu deht jaſcheljohs, kuras zaur bahrgahm aukahm deesgan beesi filtās ſemēs zelahs un zaur kureahm pa tahdu aukas laiku tuhlfloſcheem zilweku galu atron. Nihta Indijā zaun aukahm wairak reiſu lihds 50,000 zilweku nahwi atraduschi, un 1421. gadā aifgahja Hollandijā, kur wehjsch zaun loti dauds wehjsudmalahm zilwekam par labu wišwairak teek falpinats, 72 zeemi ar 100,000 zilwekeem poſtā. Zik milſum leelu ſpehku faules filtums gaisam wehjōs patapina, mehs nogidifim til tad zik nezif, ja eevehrofim par pla ta nosdultais Kubas orkans, lursch 1844. g. Waktar-Indijā, Almerikā, plosijahs, weens pats jau wareja treju deenu laikā wišmasakais 15 reiſ leelaku darbu padarit, ne ka to wiſas wehjsudmalas, uhdēna riteni, garainu maschines un dſelszeku lokomotivi, zilweku un lopu ſpehki ſemeswirſu tanī paſchā laikā buhtu eefpehjuſchi. — Apzerejuſchi wehju un wina ſvarigu nosihmejumu dſihwā dabā, apzerefim tagad drusku tuwaki, kahdā wiſej ſaule gaiſu un tapehz art ſemi preeſch augeem noſpreestu robeschu ſtarpa weenadi apgahdā ar miklumu, un iſmeklefim ſmalkaki uhdēna ſpehkus, kuri daudſkahrt it tuwahkarā ar wehju atronahs.

Likai zaur haules fistuma spehku teek juhrā un eserōs neskaitamas
majas, ne prastahm azihm, nedī ari tihkerōs redsamas uhdena dalinas
no uhdena wirfus atrautas un garainu weidā gaisā pazelstas; jo aug-
staki uhdena garainas gaisā pazefahs, jo leelaks darbs teek zaur to
no haules fistuma padarits un jo wairak fistuma no tam gaisā pasuhd.
Zaur wehjeem teek nu schihs uhdena dalinas tahki jo tahtu pa malu
malahm ihnesetas, kur tahs ne ween gaisu, bet ari semi zaur to wee-
nadi miiku ustur. Schè wirs zeetas semes wirfus, warbuht simteem
juhdīsū tahlu no sawas dsimtenes, eefahk uhdena garainas angsti gai-
sā aif leela aufstama atkal kopā rautees, un saweenodamahs masōs
uhdena puhflischōs pahrwehrstees, kurus ar seepju puhflischeem
seepju uhdēni war salihdsinat. Isj scheem gaisā peldoscheem uhd-
ena puhflischeem iszefahs pahri par muhku galwahm daschadōs
angstumōs mahkonas tahdā paſchā wihsē, kahdā wihsē migla zaur
schahdu besskaitligu puhflischu beedrofchanos pee paſcha semes wirfus
iszefahs. (Gaiſa kugotajeem un zelotajeem, angstus kalna galus ap-
meklejot, ari mahkonas teefcham leefahs migla pahrwehrschotees, tif lo

no sirds, zeen. von Freytag-Loringhoven leelmahti paščā pirmā rindā pee ūhi jauskā zīsmes darba ceraudžidami.

Scho sawu pahespreedumu es nu waretu slehgt, ja nebuhtu wehl kritila jarafsta par tahdu „krititu,” las „Leepajaas Pastneela“ 14. numurā pret scho grahmatinn jeb ihstaki: pret winas zeen, jarafsttajū nodrusata. Man naw wiš tas gods atgabijees, zeen, leelmahti von Freytag-Voringhowen pasjht, un jo es tomehr sawu gara-sjobinu preelsch winas garas-darbeem welku, tad tas noteek ween weenigi taisnibas un pateesibas deht. Pehz wiſa, to mehs minetām kritikim sawa laikā jau pefihmejuschi un tas winam ari no zitahm puſehm pefihmets, mehs tahdu ralstu no wina nebijahm fagaidijuschi. Bet tomehr mehs schoreis pret winu negribam bahrgi ifturetees un-wina darbu pehz ihsta nopolna teesat, sinadami, ta malbites ir zilwezigi un tizedami, fanewis launs nodomis, bet tiloi nepareisa sapraschana winu pee tam wadijuse. — Kā augscham jau minets, schi grahmatina naw wiſ gluschi pilniga un winas zeen, jarafsttaja, to Latweescheem par labu jarafstidama, laikam wiſmasak nodomajuse pagehret, lai to par pilnigu tura. Bet tomehr wina zaur to ir eeguwushehs ne-aisteekamu nopolnu, jau tadehk ta wina ir ta pirmā, las scho til swarigu nodaku eewehrojuſi un mehginajuſi kopt. Schis nopolns paleet jo leelaks, kad eewehro zeen, jarafsttajās lahtu un stahwolli. Ne pehz pelnas, nedz pehz slawas tihkodama, bet tilai aiz tihras zilweku mihlestibas dſjhta, ta wina pate til weentefigi un tomehr til jauli sala: ta Latveeschu tautas mihi koto ja wina scho teizamo darbu darijuse un ussahtuse to hadfishwess-saulu apkopt, kas jau sen bija aptopjams, bet lo ne Latweeschi paſchi, nedz ari zits tahds ir darijis. Un par scho darbu wina paſchu Latweeschu laikrafsta teet lehfta un jaimota! Waj mums Latweescheem naw jakaunahs, ta mehs faroem lab-dareem us tahdu vihſi atmakſajam? Sinams, weens Latweetis to mineto grehlu ir padarijis, viſu tautu par to newar teefat. Bet ja tauta ſānd lopibā un laiks miras lozellis par ſewi tahbus reebigus nepeellahjibas darbus alasch un wiſur ta penahlahs noteesatu, tad tāhdi rastneeli ſamu ſpalvu littu pee malas waj labotos, sinadami, ta mini us tahdu vihſi tīkai wiſpahrigu ihgnumu iſpelnahs. Tadehk tahdas nepareisbas newar deejgam aki teefat un preelschā zelt, lai tauta alasch un alasch jo wairak

ſajuht, la wina pate ſchē ir ta teesataja, tadehk la zitu azis winai teek uſtrauta nepeateizibas naſta. Ta tad ari pat ſchinī leetā, ja par to ahruſk spreelu, nefsazit wiſ: weens Latveetis ir bifiſ nepeateizigs un ſchē ir apgrēlojies pret Latveesku labdaritāju, bet tas ſpreedumi laišam ſtanetu tā: „Dari nu Latveeſcheem labu! Wineem ſneids roſu, ſaralſta derigu grahmatu un par ſcho laipnibu un labdaribu mina ſavōs laitralſtōs atmatsā ar lamashanu un nolehfifshanu!“ Tahdi ſpreedumi Latveeſcheem jau daudſtahrt ir bijuschi jabsird un us tahdu wiſti wiſai tautai ir tee grehli Janejs, lo weens waj otrs padarijis, turprečum tee, Iom ar Latveeſcheem teeſham labs noboms un kaſ wineem grib lihdsjet, us to wiſti teek atbaiditi un rausahs atpalač tadehk ween jau, lai winus pa awiſehm un us teatra ſtatunves nenolamatu. — Bet ja tas nu tā ir, tad tauta ari nedrihſt kluſu zeest, tur tahdi grehli peenahlti, un tad nu laitralſtu wadoneem tautas wahedā jarunā, tad mehs no ſawas puſes domas jam tilai ſamu peenahltumu iſdarijuſchi, „Leepajaſ paſteeta“ neleetiſlo un zaur zaurim nelahrtigo „kritiku,“ las pret zeen von Freytag-Loringhoven leelmahti ralſtitā, wiſpahrigi noteefadami. Kad mehs ſcho „kritiku“ jo ſhlati nepahrspreescham, tad tas noteel tadehk, la mehs kaunamees tos nelahrtigus wahedus wehl ir ſawā ſapā ſitt nobrukāt. Mehs zeram, la tas ir turpmal nebuhs waijadſigs; la min. „kritikas“ ralſtitājs taichu reiſ ſanemsees un laboſees un la zeenigai von Freytag-Loringhoven leelmahtei zaur ſchein mubūn veſtibmejuemeem ir vilniag gandarifshana noſitufe.

Theodors Rolands.
Weens leelgabals no 15. gadu simtene pehj birschas ar. no Nehweles
ns Peterburgu ajswests un tureenes zetotis dzmasartelerijas magaziness museuma nolists.
Gewehrojans ihsis senlaiku leelgabals ir ladeht, ka tas, tagadeleem leelgabalem loti
lihdsigi tahts. Winisch ir cesaists balsā (luzi) un arčini garič; stobra leenās ir ¼
zelu beefas un aurumgs mehra 3 zolas.

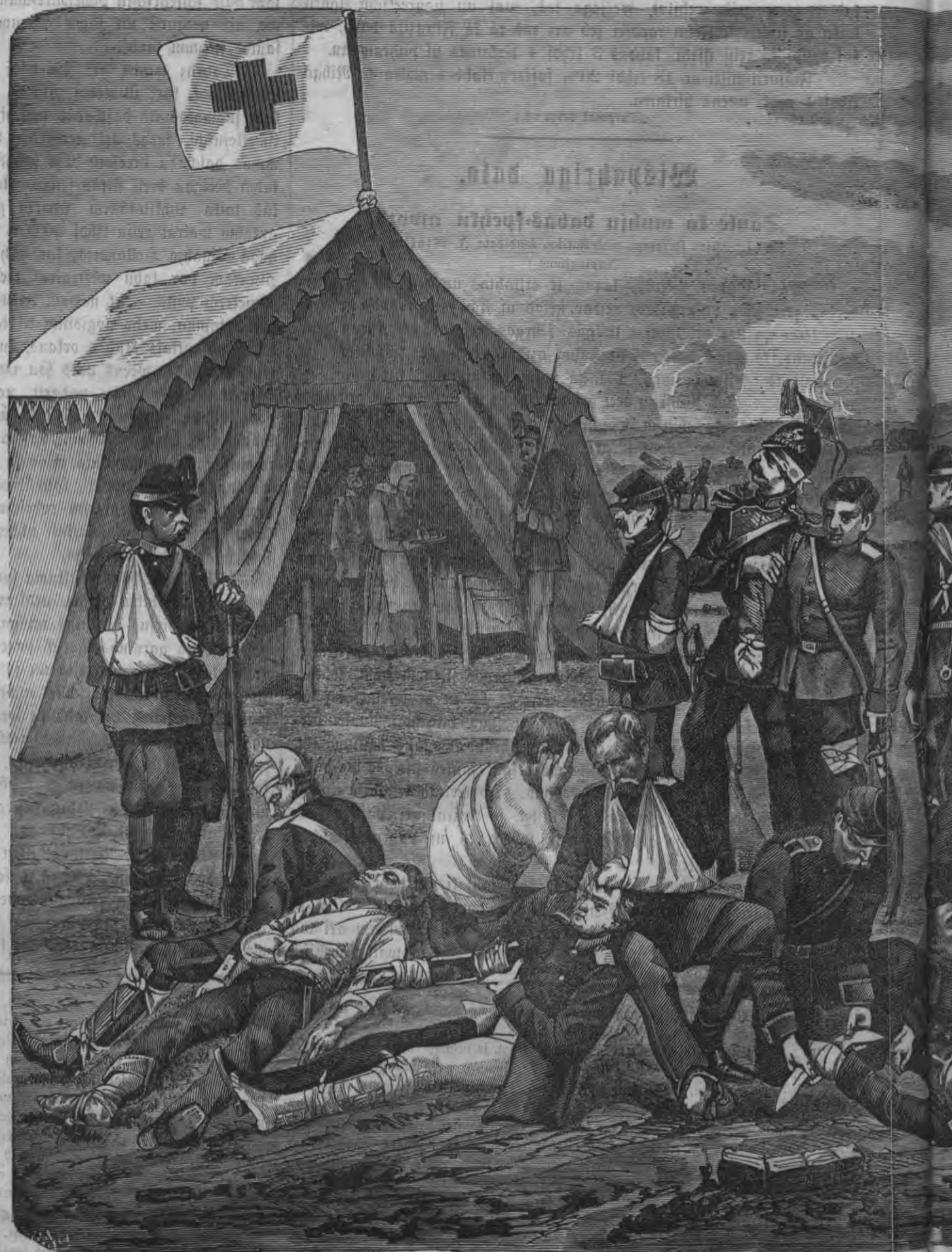
Savadas lahjas. Parise lahds 84 gadus vežs herzogs, valdā Abi, kātējā 1812. g. tārā abas lahjas Kreiņiā astahjās un tagad Švevalianu dabo, ir brūhdgāns lahbdai 22 gadus vežai un ioti laistai atraihnei, kurai til dauds montas, kāta il gada 25,000 franku zinhes veen var patehret. Vaikam til grib herzoga leelimabte būst.

tee viuas aissneeguschi).
Zaur turpmaku atdschha-
nu-tuwojahs schee uhdena
puhliishi wehl wairak
weens otram, lihdi ar
gaišu lopā ūraudamees,
lihdi beidhot zaur wairak
tahdu uhdena puhliishi
faweenoschanos iżzelahs
uhdena lahsites, furas
fawa gruhtuma deħl
ilgali ne spehj augħsħam
gaiša palist un tapeħż
par leetus laħsehm u
leju krikt. Ta pa-leelakai
dati wi's leetus, zaur
luru muħġu druwu un
pkawu ġewtiba zelahs,
nahl no wakareem is
taħlaq. Atlantikas juh-
ras; tik ka zaur pahr-
wehrschanoġġ garainas
sħis juhrs uhdens no
fawwahm dašchadahm
fahls dalinahm tapat
tizis tħirrit, ka wiċur
apteħħo uhdens preeħ
fahleħm teek tħirrit jeb
destileerets.

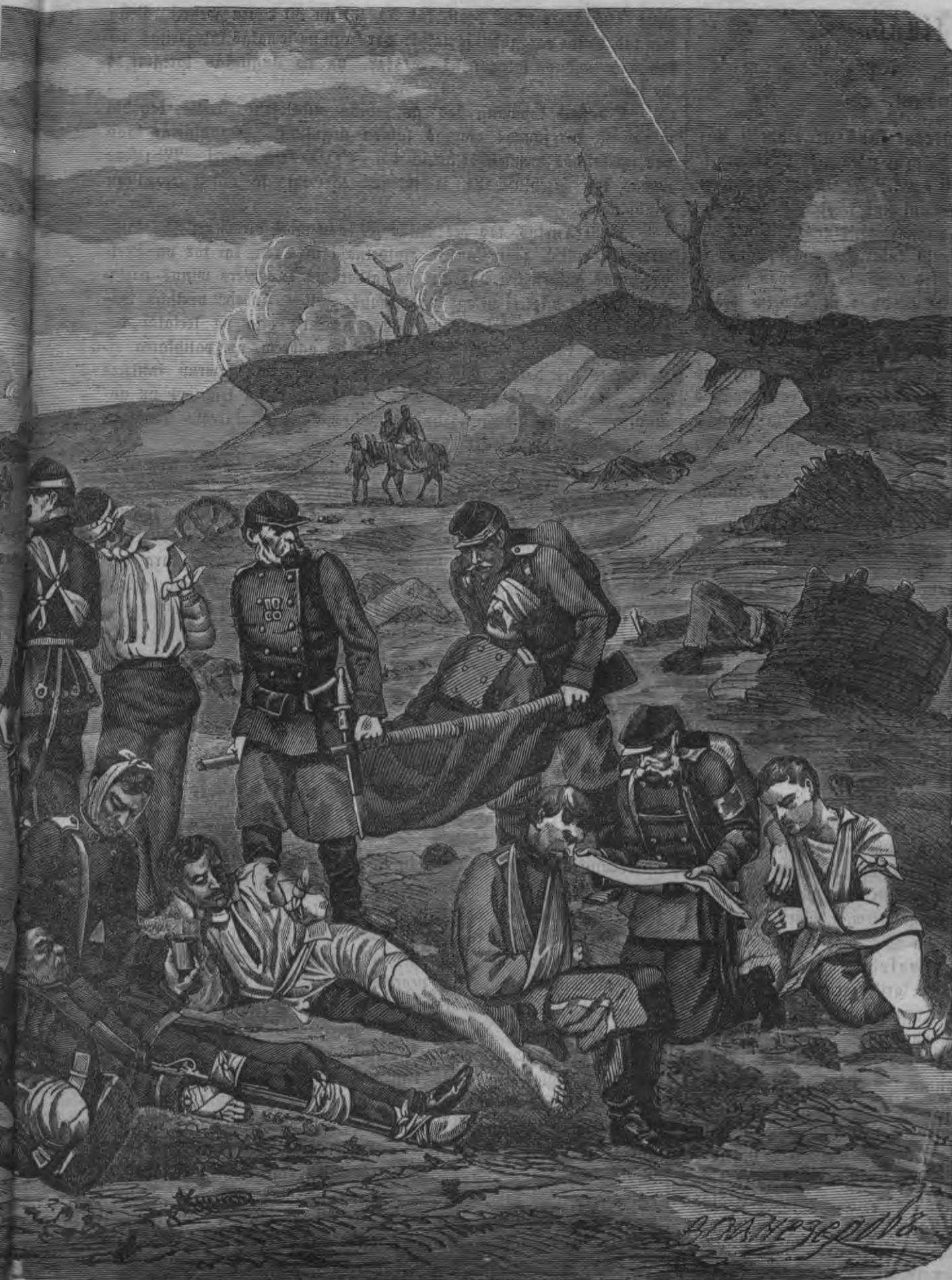
Vet lai meħs ari no
zitahm uhdena parahdi-
schanaħm, furas zilwels
fen u daxchadeem zefeeem
par labu maħk isleetat,
waretum pahrleezinat, a
fa taħs ari tikai weenig
no fuq il-filtuma spehka
zelahs, tad qribam ee-
preeħ - dasħħas zitas
wiċeem itin labi pasihsta-
maġġ parahdi schanaħs ap-
luħloġ, furas mahżiteem
tikai peħz loti dauds
galwas grosi schanaħm ir-
pilnigi isdwees iż-żgħiġi
dro.

Wiċeem mums ir itin
labi sinam, fa jo seelaks
akmeni mums u Augħju
japazel, jo gruhtaki tas-
mums naħkahs un jo seel-
laks darbs zaur to teef
padarit. Ta meħs wiċi
pahrleezinat, fa
meħs buħxim dinrej
waj ari trihsrej seela-
ku darbu padarijuschi, ja meħs dinrej,
waj ari trihsrej ħmagħu akmeni tai pafċha augħstunā pazelfsim. Tapat mums wiċeem ir itin
labi sinam, fa jo augħstaki mums weens un tas-pats akmeni ir-gaiša ġapazel, jo gruhtaki tas-mums naħkahs un jo seelaks darbs ir-mums
tapeħż ġapadara. Ta, ja meħs akmeni diwi waj trihs rei seelaka augħstunā pazelfsim, tad ari meħs buħxim diwi waj trihs rei seelaku darbu
padarijuschi. Padaramais darbs, fhekk teek tapeħż pilnigi zaur akmena ħmagħu un augħstun, u kien tas-japazel, tapat pilnigi
nospreests, fa preeħ wiċċuma-sirga wina darbs zaur wiċċuma ħmagħu un zekka tħallu teek nospreests. Zaur scheem peemehreem meħs
tapeħż pahrleezinat, fa 4 mahrzinu ħmagħu akmeni 10 asu taħbi aissweejt ir-tapat gruhti, fa mahrzinu gruħtu akmeni 40 asu taħbi
aissweejt, un fa fhekk tħadha 4 rei 10 jeb 40 rei seelaku darbu naħkahs padarit, nekka kien mahrzinu gruħtu akmeni tikai weenu aji taħbi
projam aissweejħam. Ar ziteem wahrdeem runojiet, meħs dabonam darba leelumu pee nastu nesħħanas, akmeni kweeħħanas un t. j. pr.,
kien meħs nastas ħmagħu ar zekka tħallu waħroj.

Uf scheem isnaħħumeem dibbinjotees fhekk wehl nekkas neħħi tiehs peeminet, fa or weenu un to pafċha spehlu ir-tikai eespejams, darbus
no weena un ta pafċha leeluma padarit. Ta akmena lau sej̊ gan ir-ar ġvirahm no dašħada garuma eespejħjams vezi, desmit un weħl
wairak rei ħmagħu akmeni gaixi pajżelt, nekk tam bej ġviras buħtu bijiżżejjha eespejħjams. Vet ja meħs eemħrofim, fa muħġu akmeni

"Saxlana kienha" hekk
Stat.

Laujejam pa wiſu zel-
ſchanas laiku ir weenadi
ſtipri pee darba japee-
ſpeechahs, un ka tam
weenadi ween pa wiſu
ſcho laiku ſatrā minute
weens un taſ pats ſpehla
leelums jatehre, un ja
mehs wehl wehrā ſilſim
la wiſam preefch ſchi
darba ir peezi, deſmit
un wehl wairak reiſ lee-
laiks laiks jatehre, ne ka
kad to paſchu darbu peezi,
deſmit un wehl wairak
zilwelku beſ ſwiras pa-
lihdſibas buhtu minutes
laikā padarijuſchi, tad no
giidifim, ka muhſu almenu
laujejam gan neweenā
reiſe, bet pehz peezi, deſ-
mit un wehl wairak reiſu
leelaka laika tehrina to-
mehr galā nahlſees to
paſchu ſpehlu paſaudet,
kuru peezi, deſmit un
wehl wairak reiſ zilwelku
pee ta paſcha darba beſ
ſwiras minute paſaudet.
Ar zil daudſ reiſ maſaku
ſpehlu mehs gribam ta-
pehz lahdū darbu pada-
rit, til pat daudſreiſ leela-
ku laiku muums waſaga
wiſam atſaut ſtrahdat,
jeb zil mehs gribam pee
kahda darba nolikta laikā
ſpehla eekraht, til daudſ
reiſ leelaks laiks muums
pee ſchi darba japehre.
Archimedamwezōs laikōs
gan bija taiſuiba leelo-
tees, ka wiſch eephehtu
ſemi ar ſwiru projam
aifzelt, ja wiſam tikai
paſaulē preefch ſchis
ſwiras neluſtam u at-
ſpaida weetu dotu, bet
ihſtenibā wiſam buhtu
bijis eephehtams pat tad
tikai pehz gadu miſjoneem
ſemi mata beeſuma tahn-
lumā no ſawas ſenakajas
weetas projam aifzelt,
kad ari iſ wiſeem me-
ſcheem ſemes wiſu buhtu

teejcham eespehjams deesgan kolu preekhch schihs fwiras saguht. Tà ka nu mehs muhsu spehku pehz wina darba laika leelamees few aij-makhat, tab ari waram fazit, ka ne ween darbs, bet ari laiks ir nauda. Bif mehs tapehz no weenas puves schleetamees eekrahjot, tif dauds mehs no otras puves istehrejam, tà ka galu galä isnahkahs, tomehr weens un tas pats.

Deht pilnigas pahrlezzinashanahs, ka spehls ar darbu weenaldsigi t. i. til tuwu ūsiftiti, ka tee teesham bes ūahdas starpibas weens vtra weetu war aissstahwet, atleelahs mums preeskch tuvalas eewehroshanas apzeret, ka ari otradi weens un tas pats barba leelums ir atkal weenā un taī paſchā ſpehla jeb zitā pirmajam lihdsigā darbā pahrwehrſchams. Ta zif leels darbs teek preeskch almena uſzelschanas noſprečta angſtumā padarits, tilpat leelu jaunu darbu war atkal zaur ſha darba iſtehrehšanu jeb ſha almena kriſhanu if ta paſcha angſtuma padorit. Babakas ſaprafhanas deht waram peenent, ka ūahdā angſtumā peestiprinatai triſei, waj ari zilindrim jeb gludenam rulim ir aplahrt aplista wirwe, kuras paſlos atronahs diwi ſmagumi no weenada leeluma eeſeeti. Ja nu weenu no ſcheem ſmagumeem aifluktinasm, ta ka tas uſ leju laidisees, tad ſchim ſmagumam uſ leju laischotees otris pazelſees til pat angſti gaiſhā. — Behrſchhanahs deht ne wiſai pilnigi iſboſees ſchis mehginajums; lehtaki turpreti war to paſchu uſ zita zeka peerahdit.

Dasādās sīrās.

No eekfjsemehut.

Dahwanas preefsch eewainoteem karā no tahdeem pagasteemi, tam leeli galwas-naudas paradi, pehz eekhsleetu Ministera k. raksta no 24. junija newar wis preti nemt. Schahdeem pagasteemi ja-isslaidro, ka wini fawu peenahkumu ūchin ūnā wispirms zaur paradu nomalkashanu iſpilda, jo tahdā wihsē Walsts eenahkshanas un tamlihds ari tee lihdselti preefsch eewainoto fahrtigas aplokschanas it ihpaschi teel droshinati. Tā tad laudis to teežu, ko tee nodomajuſch eewainoteem par labu paſneegt, warot nomalkat uſ saweem krons paradeemi, un ir to darbu uſluhkofshot fa upuri dahrgā tehwijsas leetā.

Waj awišču „pihle“, waj zits kas? Tas pirmajš, kas
šcho Wahzu nožaukumu (Zeitungsent), ar ko tihri is pirksteem iſſihstaš
awišču ſinas apſihmē, ori Latweeschu rakſtibā eewedis, ir filologijas
kandidats K. Müllera ī. Lai laſitaji jo ſtaidraki atſihtu, ko „awišču
pihle“ deenischka dſihwē nosihmē, tad mehs te paſneegſim ſchahdu
ſawadu ſinu.

Isg. num. mehs ūawā „atklahtā wehstulē“ esam deesgan plaschi isslaidrojuschi, ta Deenvidus- Widsemes semkopibas beedriba 29. augustā, un ja wajadsehs ari 30., noturehs atklahtu ūapulži, us kure ūchis beedribas presidents, professoors Zegors von Sievers ari Widsemes un Kursemes ūaimneekus kā weesus ūaluhds. Turpat bija ari minets, ta beedriba, Latweeshu walodas deht, zerē us weesu peepalihdsibu. Wehstulē, ko J. von Sievers t. sem 18. julija t. g. № 424 munis laidis, ūchis ūeetas deht ūtahw ta raskits:

"Es (proti zeen. rakstītājs) Latveesħu walodā ne-efnu tik taħlu, la preeksj leelakas ħapulzes speħtu runat. Ta eet ari tai leelakai veedribas lożekku bala! Bet es zeru, ka weesi pašchi tē isslihdsehs, tadehk ka kċejj ħapulzei ir tas noluħxs, par to gaħdat un to seklmet, ka atnakhuxxhe weens otru paßlubinatu u fainmeezibas paħrlabosħanu un la maqruntnieki iċċini sūna kluuħtu pamahħi." "

Mehs domajam, fa schee wahrdi ir toti skaidri un goischti, ta-dehl jabrihnahs, fa "Tantas beedra" 31. num. Schahda sina lasama:

"Preeksch tāhdeem gadeem Tehrvatā un Pernava eezehlahs (sic!) pirmas semneeku semkopju beedribas un drīhs pehz schahm at-
kal zitas tāhdas paščas pa Widsemes Igaunem. Warbuht, ka ta-
gab isdosees, to pašču mehrki panahkt pa Widsemes Latweeschu dalu
pee teem ūaimneekeem, kas Wahzu walodu ūaprasdami, ūawi-
semes buhšchanu pehz ūinatnibas ūikumeem grib eegrofit. Ja no ūcheem
tāhds gribetū par tāhdahm leetahm garaku (sic!) ruuu turet, kas
semkopibū aīšnem, to preeksch ūehdeschann ūahkšchanas lai uſvod, ka
muhsu ūchahs deenas iſſludinajumōs laſams" 2c. Schi ūina nāhк no
paščas redakzijas, jo ta ir bes parafsta. Kad nu ūinu ūalihdsinai
ar Jegora von Siewerſa k. wahrdeem un ar min. beedribas ūpreedumu,
tad it newitūs jadomā, ka „Tautas ūeedra“ redakzija ūaweeem ūafita-
jeem atkal jau ūahdu „awischu pihli“ ūuhtijuse. Bet ūchilhs ūupat mi-
netas ūapas ūenšchanas jo tuwak eewehrojot, mums te ja-atsihst ūas
wairak, ne ka tihščā ūrahtā ūisperinata „awischu pihle“; mums ja-atsihst
winas ūeslehptā ūenšchanahs, tāhdus Latweeschus, kas wahziſki prot,
no ūawas tautas atschkirt. Mehs ūuhdsam ūawus ūafitajus, wehl reijs
eewehrot muhsu rastu „Tautibas ūarakstitajam“ 28. „Balt. ūemk.“
num. un to ūalihdsinat ar ūcho mineto ūinu. Tur ir ūeſch ūafits ū
behgšchanu no tautibas ūaroga, — ūchē atkal ir ūelta ūidus-ſeena
ſtarp teem Latweeſcheem, kas wahziſki prot, un teem, kas ūik ūawi-
mahtes walodu prot. Un pee tam ūchi ūapa ūewi ūauzahs par „tau-
tas ūeedri“! —

Nihga. Pee schejenes Greelu-pareistiz. seminara schini skolas pug-
gadā reitaisdhot elementar-skolu, tura seminara skoleni warehs mahzi-
tees mahzibū dot un skolu vadit.

Kiewa faslahbotec alziju beedriba preelfch firgu apdro-
schina neschanas pret iahdibuhm. Beedriba nodomajuse fawn
darboschanos isplatit eefahlumā tilai par deenividus-walara gubernahm
un apdroschina schana usnemt wijs vriwatlauschu ka ari kroka firgus
(bet kara pulku firgus no tam isslehgshot). Apdroschina schanas malpi
grib uslkt us $\frac{1}{2}$ prozent un firgus pee usnemschanas trihs katego-

rijās (čhlirkās) eedalit, proti, kas 30, 60 un 80 rubku vērtī. Pēc tam tad būtu par gadu jāmaksā: par sīrgu no semakās kategorijas. 15 fap., no vidus kategorijas 30 fap. un no augstakās kategorijas 40 fap.

Odesas kopmani, kas ar labibu andelejahs, meklē tagadīn magazīnes, kur jaunās plaujas labibu nogulidit. Glabajamās labibas nashķočhōs mehneshķōs buhšhot 3—400,000 tshetverti. Magazīnu nomas īoti sazehlušķahs, it ihpāsti tamdehl, ka tādīu magazīnu daudzī nav.

1000 Turkus, kas pee Nikopoles sawangoti, pirmo reis šchē zauri weda 21. julijā, zaur stanziju Nasgeknaja uš Oreli, lai tos pa Leel-Kreevijaš gubernahm isdalitu; 84 saldati un 1 ofizeers winus pawa-dija. Turku ofizeeri nemas nerahdijahs; saldatus weda prethšu wagondōs, kas preelsh saldatu weschanas eetaisiti; bija pa leelakai da-tai weseli, ūpehzigi wihri no 30. lihds 35 gadeem, no patihkama is-skata, bet ari dashti ihsti ar burlaka waigu, kam sawrup satiktees bail. Sawangoto apgehrbs bija pa leelai datai truhzigs un noplifsis. Publita ne-isturejahs nebuht eenaidigi un ūneedsa daudseem ūmehkešchanas materialu.

Pleßlawā ar walsts domehan Ministera atwehli septembra
mehneshā beigās noturehs sīrgu issfahdi.

Peterburga. „Pet. Btg.“ sīno, ka nesen falskas Kreevū kreditbiketes atrastas Parīzē pēc tāda brahku pahra, kas teizees ī Švarčawas ešam un ī Kreevijas išbehdīsīs wispahriga kara deenesīstā dehl. Tāi mahjā, kur minet. brahku pahris dīshwoja, atrada wairak pajinas ar loti brangi pakalstaiteem rubļu gabaleem.

No ahrsemehm

Politicas pahristas

Anglu parlaments ir flegts. Ne kad tam̄ naw tik karsti gahjis, kā šogad; diwi partijas tur zihnijsahs weena pret otru: ūchi par, wina pret eejauskhanos Kreewi-Turku karā. Tai meera partijai stahweja wiſa Eiropa blakus, winas pretineze bija ar waldibū ſaweenojushehs. Un kas pa wiſu to laiku iſkarots? Kura partija uſ-wareja? Uſ to gruhti atbildet. Ne waldiba, nedī parlaments zehla fahdu preefchlikumu, kas teesham uſ to leetu t. i. uſ to jautajumu ſihmetos: waj eejauktees, waj nē? Waldiba alasch tikai fazija: es daru un darischi wiſu fas waijadsigs, lai Anglijas labums kluhtu aiffargats, un winas pretpartija nepeekusa jautadama: ko tad waldiba ihſti darihs, kadehk wina kara-ſpheku uſ widus-juhra ſuhta zc. Uſ ſcheem jautajumeem waldiba atkal nepeekusa alasch to paſchu atbildet, ko wina jan it no eefahkuma iſſazijuſe. Un gluschi kā par ſehdeſcha-nas laiku iſtas ſtaidribas truhla, kā ari parlaments nobeidsahs ar kehnineenes ſlehgſchanas-runn, kas bes aprobeſchoſchanas un no kuras war domat kā latram tilk. „Anglu waldiba — tā ūchi runa iſſtai-dro — efot welti nopoluhlejuſehs, ſtarp Kreewiju un Turkeem meeru uſturret, un kad karsch iſzehlees, tad wina efot apfoliujehs tam̄ ne-eejauktees, lihds tamehr Anglu labums nekluhtu aiffahrt. Scho la-bumu wina Kreewijas waldbai ſihlaki iſſtaidrojuſe un ūchi atbildejuſe draudſigi. Iſbewigā brihdi kehnineene mehginaschot attal meeru zelt pehz noſazijumeem, kas ar karodamu walſtju godu un wiſpahrigu lab-ſlahſchanos ſa-eetahs, bet ja pa kara-laiku Anglijas walſts teesibaſ ſkuhtu aiffahrtas, tad wina zerot kā Anglu tanta winai lihdschot taħs uſturret“. — Gluschi ta pate melbija, ko Anglijas waldiba jan it no eefahkuma traſintajuſe un kura viſnigi atlaui, kā no aiffmaku-ſhas baſes peepeschti pahreet uſ diſkant, kas pat taħs ſtiprafas auſiſ ſatrizina. Tomehr, wiſpahrigi nemot un uſmanigaki ewehrojot, ūchi waloda taſħtu ir-lehna, puſs bailiga, puſs apdomiga, bet ne uſ taħdu wiſsi haizinadama, un wina ari Berlinē, Wihne un Pariziſ bes eespaida naw paſituse; jo pehz ūchihs troaa-runoſ wiſur wehdina meera gaiss. Kas Anglu waldibu uſ taħdu meerigu walodu džiniſ, meħs jan ſinam; wina ir gluschi weena, jo tas weenigais draugſ, uſ tureu wika wiſas ſawas zeribas like, Austrija, ar winu naw ſaweenoe-jees un ne drıħħi to darit; otram kartam winai; taſħu bail no meera-partijas paſchu mahjās un no Eiropas; beidsot winai ja-atsħiſt, kā

winai loti mas saldatu un ka wina tadeht pateesibā Kreeweem karu nedrihlest peehazit, pat ari kad sirds us to wišai nestos. Ja, kas — Anglijas ūnako walodu dsirdot — to buhtu tizejis, kā winas gatāvā armija, kā kahds wihrs rafsta, kas winas buhšanas skaidri pasihst, ir tikai 14—15,000 wiheru leela un ka wina no Indijas pat ne 9000 saldatu newar pahraukt! Ko ūchee masee ūtaitini nosihmē pret weselu miljoni (1,000,000) kareiwi, ko Kreewija katra brihdi war stelet?!

Austrijai darba ar ūni, — ta newar un nedrihlest jaunktees karā, un ja wina tomehe leelaku kara-pulku nostahditu pee Bosnijas robešchahm, tad laikam Wahzija attal ūnu ūpēku nostahditu — pee Austrijas robeschahm, un tad ta leeta waretu it bailiga valist, jo Austreecheem tad truhstu tāhs Kreewijas, kas winu 1849. g. no Ungari pahrivaras glahba. Bet la Wahzija zitadi nedaritu, to apgalmo winas lihdsschinigā politika un ta pateiziba, to wina Kreewijai is 1870. un 1871. kara-gadeem paradā. Pa tam Wahzu un Austreechu ūisari ūnen ūtikahs Ižchla, kahda Austrijas pilſehtirā, kur ūisars Wilhelms bija weselotees, un awiſes ūno, ka ūchi ūtikschanaħs eſot loti ūrmiga bijuse. Kad tad nu wehl ēewehro, ka **Franzijai** paschaj gar ūewis darba un ka **Italijai** pilns eemelis, ar Kreewiju un Wahziju kopā turetees, tad galā janahk pee ta ūpēduma, ka wiſpahrigs Eiropas karsh nebuhs wiſ.

Jo sihkakas leetas ūweschās walſis eeweħrojot, wiſpirim buhtu no jauna atkal japeemin **Turku** rasbaineeku darbi pret ūwangoteem un eewainoteem eenaidneekem, kuruſ ūf to breeħmigalo wiħsi moza, wineem weenu meesas lozeħli peħz oħra nokapà un tad beidsot nokauj. Pat tos kristīgo, kaś ar wineem karu narv un kà meerigi paavalst-neeki d'siħwo, wini bes scheħlastibas spihdsina un beidsot nonahwé. D'sird ta Balkana apgabalà ween liħdi 15,000 kristīgo ta' nonahwet! Un pee wißeem scheem fuñu-darbeem Turku waldiba nelaunahs iſpaust, la Kreewi eftot tee, los pret Turkeem nescheħlīgi iſturotees. Bet schee meli jaun peerahditi un jo deenas jo wairak wiħur noſtiprīnajahs ta atsħaħħana, ka Turku walidħanai Eiropā jabeidsahs, ka tee jaħsen atpatal u Afriċi pee zitahm mesħaħan tautahm. Un pareiſi, ka to wijs-pahrigi atsħiħt, jo zaur tu aplu finahs wiħus tos politikas un diplo-matijas kwekk-hus, kaś pret muħsu waldbu reij. — Par zitahm buh-ħanaham Turkos no jauna ne kaś new minnams: kaħs eet ju fu-kahmt kà liħdi kħim. Kas schiħħas buh-ħanahas jo siħlaki eeweħrojis, knapi buhtu tizejji, ka Turkeem ari weħl kredits eftot; un tomeħri wineem laimejjes, Anglija labu leelu naudas sumu usnemt (2 milj. 500,000 mahżinjas = 18 milj. rubli). Deewi lai sin, kahdu dro-ħibbu Turki tè dewiħi! — Midhats Paċċha ix-aibrauzijs u Pariji un Londoni. **Greeku** waldbiba riħkojahs loti ahtri un stipri u faru; wina għib aktiwi armiju no 25,000 wiħreem fadabot un ir-pi-kuze b' Krupa leelgħablu baterijas un 16,000 flintis. Wiċċas pilseħ-tas ix-komitejas, kas ūfwatneekus peenem un ħandis, iħpaċċhi ari no augsta kahm fahrtahm, newarot ne fagaġidit, liħdi waldbiba Turkeem faru preeħażihs. Redsejjim, kà Greeli iſturejjes kara-lauka. No **Italijs** sin, ta waldbiba wezo Romu apstiprinot, no **Spanijas**, ka leelas andeles- un pastanod-ħanahas wiċċa sem ġemeerigu prahħu darot. — **Franzija** eet kà pa weżam; pret ministeri Fourtou (Furtu) żelha fuħdsiba preeħx kahrtigas teħejas, tadehi ta tas-fahda għirkulerà tos 363 parlamenta lozeħkus, kuru weetā jauni jawehl, pee goda aifseħħm. Spreedumu meħs weħħla darissem sinamu.

6000 vihru vahri) un sagatawojahs us gruntigeem kauteem. Kā no zitahm pušehm ſino, tad wiſi körpusi ir labi aptopti, duhſchigi un weſeli. — Duhſchigā generala Hurko uſdewums bija, par Balkanu eet vahri, tureenes Turku pulkus iſgaſinat, Suleimana Paſcha pulku aikawet no eefchanas us Adrianopoli un pawifam starp Turkeem iſbailes zelt zaur to ſini, ta „Kreevi jau par Balkanu vahri”. Pa dafai ſchis uſdewums ari jau panahks un Suleimana armija, kas eefahlumā bija lihds 60,000 vihru leela, tagad eſot ſärkuſe us 25,000 vihru, kuri pee tam wehl eſot koti pauihkuſi. Turku nodoms bija, ta Suleimana un Mehemedi Ali Paſcha armijas generali Hurko atſchirktu no Nikopolis-Tirnowas-Balkana-linijas, bet tas wineem nau iſbewees un generala Hurko armija ic pilnigi zwabada. Gan wiha eeneritas weetas wihipus Balkana atſlahjuſe un atlaħysehs atpakał; bet Balkana zeli ſchij armijai tomehr paleek roſā. Suleimana armija zaur to tad ir un paleek atſchirkta no Mehemedi pulkeem. — Ap Plewnu Kreevi ſawahk prahwu pullu; ziti doma, kate tomehr kaufchanahs nebuhiſhot, jo Osmanis Paſcha ar ſowu 50—60,000 w. leelu armiju negaidiſhot lihds Kreevi to nem preeſchā, bet wilkiſhotees atpakał un ta tad ſawas apzeetinatas weetas muhejeem bes kaufchanahs atſlahjot. — Us to liniju no Plewnas lihds Bjelai ic lihds 100,000 Kreevi ſawahkti; wiſi kara-pulki ſtahw ſakarā weens ar otru, ſaldu gars ic tas labakais. Leelfirsts Trona mantneeks ic pee Zarewizas, wirſkomandants Nikolaus Nikolajewiſchs, kurech kara-pulkus pahrluhkoſis un pawehlejis wiſu ſpehlu ſawahkſhami, ic Bulgarienjā un Leelfirsts Vladimirs Alekſandrowiſchs Kadikeijā.

Pa tam ari Turki mehgina sawus pulsus pawairot. Bet kahrtignu saldatu now un tadeht sultans pawehlejis 60,000 militschus no Mas-Alsijas walara-aygabaleem uenit, bet mak tahs zeribas, ka tas is-dosees, jo eedfihwotaji salbatos ne-eet un waldibai truhkst spehka tos peespeest.

Bit wahji stahw ar Turkeem, tad schihm strahni prett eewehro, ka Kreewija pa wisam tikai ween daku no lava kara-spehka sa-haukuse, — ka wina ne mas naw turejuse par wajadsgu, wihi sawu spehku pret Turkeem isleetot!

Zau politikas pahrskata ejam mnejušči Turku briesmu darbus pret wongineekem, eewainoteem un kristigeem eedjihwotojeem. Tē lai weħi pesiħmejam, ka Turki pat ari taħbi kliniki, fur 800 klini gulejušči, esot nodedsinajuschi! Ke wint klinos pirms naw glabušči, ir pats no ħewis protamis.

Par kaufhanos tik weena waldibas jina peenahluše. Pehz
tahs 31. julijā 700 Turku jahtneeki usbrukuchi Schidmejai vee Rasgra-
des, bet no Lubenjas husaru regimenta tituschi atsistī atpakaſ. Mums
līkta 1 priežeris, 4 saldati un eewaingia 2 priežers un 9 saldatus.

Pee Rūstendſchējas (Dobrudschā) ehot lauts ſagaidams, til-
lihds ka Egiptes printscha torpus gor juhrmali eedams buhs otnahzis
ſchihds pilſehtas tuwumā. Kreewi tur uozetinajahs un ſagaida preti-
neeku. — Eedſhwotaji ap Tirnowu behg uſ Donawas puſi. — Rume-
neefchu generača Angleska diuifija uſaenta Kreicijas armijā Bul-
garija, un ir pee Bulgarenijas. — Rumenijas firſis pauehlejis ſaſault
12,000 militschu.

No fara-laufeem.

a) Eiropas Turzijā

Augstakā kara-wadona, Leelfirsta Nikolaja Nikolajewitscha telegrams, to mehs pag. num. jaunakās sinās pašludinajahm, karau-stija wifas Turku draugu mēsu-haites, aisdīna wifas išdomatas "awi-schu-pihles" un padarija wifahm schaubishanahm galu. Kad no Wina sinu truhfst, tad uš kara-laukeem wif s fahrtibā, waj eewe hrojami kauti yaw bijuschi? Tas muhs weenu pa wifahm reisehm ja-eewe hro. Ir schoreisj wehl tāhdū drošchū waldibas sinu par leeleemkauteem truhfst un tadeht japeenem, ta muhsu armijas stahwoeklis ir drošchs un tas pats, kā mehs to pag. num. iſſlaidrojahm. Muhsu pulki arweenu wehl wairojahs (pahr Bonawu eet deena no deenas lihdi

Ta sina pag. num., ka Turku pulki neween Sutum-Kalehju astahjujchi, bet pawisham no Kaufasijas oisgahjujchi, teel no wišahm puſehm apſtiprīata. Schis pulks ehot lihdi 30.000 wiſhru leels un aisdewees us Warni pee Melnās juhras. Ka lihdi ar to Kaufasijas kalnu tautinu dumpineekus it ahtri un wiſgaligl spehs apſpeest, ir lehti protiams, jo tikai zaur scho Turku pulku ta iazelschanahs kluwa felmeta un tas winu ari uſtureja. Ir dumpineekem schis atspāids un schi zeriba ſudusi, tad tee ari jo ahtraki atsihs, ka wini fazelschanahs ir weltiga. — Turkeem schi neisdewuſehs niehguiaſchana iſmuſaiot lahdus 16 milj. franku (6 milj. rubli) un wini pee tam wehl ſandejujchi lahdus 4800 wiſhru. — Ismaela Paſcha ſpehs, kas jau ſtreewi robeschus bija pahrkahpis, ir atkal atwilzees Turku robeschäz. Muhiſu pulki turpretim eet atkal us preefschu Turku robeschäz, bet par eevehrojamu ſadurſchanos waj par lahdus lauju wehl newar ſinyt. —

